

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet
Sendt på e-post til
firmapost@nkom.no

Kontakt
Ingvill Meinich
93032014
ingvill.meinich@telia.no

Deres referanse
2607148-5 -

Høringssvar Telia Norge AS - Overføring av frekvenstillatelser fra Lyse Tele AS og Telia Norge AS til felleseid infrastrukturselskap for radionett

1 Innledning

Telia Norge AS ("**Telia**") viser til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets ("**Nkom**" eller "**tilsynet**") brev av 4. juni 2026 med vedlagt høringsnotat, som inneholder tilsynets vurderinger av den planlagte overføringen av frekvenstillatelser fra Telia og Lyse Tele AS ("**Lyse**" eller "**Ice**") (samlet "**Partene**") til et felleseid infrastrukturforetak for radionett ("**JVet**"). Høringsfristen er 19. august 2026.

Ifølge tilsynet er formålet med høringen å opplyse saken samt gi berørte aktører anledning til å uttale seg før Nkom tar endelig stilling til om overføringen kan tillates og om det er behov for vilkår eller andre tiltak. Nkom ber særlig om innspill til:

- I hvilken grad partenes samlede tilgang til spektrum kan gi konkurransemessige fordeler i produksjon av tjenester.
- Virkninger for konkurransen i lys av markedsstruktur, insentiver og forventet utvikling, herunder risikoen for koordinerte virkninger i grossistmarkedet.
- Om det kan være behov for vilkår eller andre tiltak, herunder vilkår som legger til rette for effektiv grossisttilgang eller rapporteringsplikt knyttet til videre utbygging og effektiv utnyttelse av frekvensressursene.
- Om det er forhold ved den planlagte etableringen av nettverkssamarbeidet og det felles infrastrukturselskapet som kan ha betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser.

Telia vil i det følgende kommentere på relevante deler av høringsnotatet.

Punkt 6 inneholder Nkoms foreløpige konkurranseanalyse. Tilsynet er her bekymret for at den planlagte utleien og felles utnyttelsen av frekvensressurser gjennom JVet vil kunne få ensidige og koordinerte virkninger. Telia og Lyse har engasjert Oslo Economics til å gjennomgå og kommentere tilsynets konkurranseøkonomiske vurderinger (vedlegg 1).

Dette brevet inneholder taushetsbelagte opplysninger om tekniske innretninger og forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til partene. Vi ber derfor om at setninger markert i grått unntas offentlighet og partsinnsyn, jf. offentleglova § 13 første ledd og forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 og § 19 første ledd.

Selskapsinformasjon

Telia Norge AS
Postboks 4444 Nydalen
0403 Oslo, Norge
Organisasjonsnr.: 981 929 055
Kontonummer: 7058.06.71290

2 Generelle kommentarer til høringsnotatet

Den planlagte utleien av frekvenstillatelser til JVet krever ikke tillatelse fra Nkom. Videre mener Telia det verken er faktisk eller rettslig grunnlag for å gripe inn, eller stille vilkår, etter ekomloven kapittel 11.

Ekomloven hjemler kun inngrep dersom selve overføringen av frekvenstillatelser får "konkurranseskadelig virkning" eller er i strid med andre, sentrale hensyn. Partenes utleie av frekvensressurser til JVet vil sikre effektiv bruk av spektrum uten å få konkurranseskadelige virkninger eller negative konsekvenser for nasjonal sikkerhet.

Det planlagte nettverkssamarbeidet mellom Telia og Lyse vil realisere myndighetenes uttalte mål om etablering av en tredje, konkurransedyktig mobil nettverksoperatør uten at det oppstår koordinerte eller ikke-koordinerte virkninger. På denne måten styrkes konkurransen, både i sluttbruker- og grossistmarkedet.

Telia er enig med Nkom i at den planlagte overføringen av frekvenstillatelser til JVet i frekvensbåndene vil legge til rette for mer fleksibel og effektiv utnyttelse av frekvensressursene. Dette vil komme både privatkunder, bedriftskunder og grossistkunder til gode i form av rimelige og fremtidsrettede mobiltjenester med forsvarlig sikkerhet i tråd med ekomlovens formål. Samtidig legger den planlagte overføringen til rette for bærekraftig konkurranse, næringsutvikling og innovasjon.

Den planlagte utleien påvirker ikke de tre nettverksaktørenes frekvensbeholdning. Telia er enig med Nkom i at Telenor vil ha tilstrekkelige frekvensressurser til å betjene egen kundemasse og konkurrere effektivt. Videre vil myndighetene på kort og mellomlang sikt tildele nytt spektrum slik at Telenor vil kunne kjøpe tilgang til ytterligere frekvensressurser i både kapasitets- og dekningsbånd på markedsmessige vilkår. Telia er ellers enig med Nkom i at den felles utnyttelsen av spektrum gjennom JVet er i tråd med rammene for tidligere kjøp av frekvensressurser i frekvensbåndene opp til 1 GHz, fra 1 GHz til 3 GHz og over 3 GHz. Myndighetene vil uansett kunne gripe inn dersom forutsetningene skulle endre seg i fremtiden.

I høringsnotatet åpner tilsynet for å stille vilkår som følge av at den samlede frekvensbeholdningen i 3600 MHz-båndet skal kunne gi "fordeler av en mer strukturell karakter" og tillatelsene ikke løper ut før i 2042. Det er det ikke grunnlag for.

Ekomloven hjemler ikke inngrep fordi overføringen vil gi én eller flere aktører en "fordel". For å nekte utleie eller pålegge salg av spektrum i 3600 MHz-båndet må tilsynet i denne saken påvise at inngrepet er nødvendig for å hindre "konkurranseskadelig virkning" eller for å sikre effektiv bruk av samfunnets ressurser gjennom bærekraftig konkurranse. Vilkårene er ikke oppfylt.

Telias og Lyses utnyttelse av frekvensressurser i 3600 MHz-båndet gjennom JVet får ikke "konkurranseskadelig virkning" og er heller ikke til hinder for bærekraftig konkurranse. Telenor er per i dag den klart største mobile nettverksoperatøren, både målt etter antall kunder og omsetning. Selskapet har tilstrekkelig spektrum til å dekke sine behov og er ikke en begrensende faktor.

Telias og Lyses felles utnyttelse av ressurser i 3600 MHz-båndet vil gi partene en kostnadsreduksjon. Den legger til rette for at de vil kunne utfordre Telenor på kvalitet og pris, og dermed fremme bærekraftig konkurranse i det norske mobilmarkedet.

I høringsnotatet uttrykker Nkom bekymring for at det planlagte samarbeidet mellom partene kan føre til tilgangsnekt og/eller koordinerte virkninger i grossistmarkedet. Det er ikke riktig. Telia mener at samarbeidet ikke vil ha konkurransebegrensende virkninger. Snarere vil det føre til økt konkurranse i både grossist-, bedrifts- og sluttbrukermarkedet (bedriftskunder og forbrukere) sammenlignet med den sannsynlige alternativsituasjonen.

Telia er dessuten uenig i premissene for, og innholdet i, tilsynets foreløpige konkurranseanalyse.

For det første synes Nkom å analysere virkningene av *nettverkssamarbeidet* for konkurransen i sluttbruker- og grossistmarkedet generelt, og ikke virkningene knyttet til overføringen eller den felles utnyttelsen av frekvensressurser isolert sett. Ekomloven kapittel 11 gir ikke tilsynet kompetanse til å gripe inn mot eller stille vilkår for et samarbeid om felles mobilnett, og det er derfor ikke virkningene av

samarbeidet som sådan som skal analyseres. Dette påvirker også innholdet i Nkoms analyse. Telia kan ikke se at JVets bruk av frekvenser fra partene skulle føre til konkurranseskadelige virkninger. Tvert imot underbygger Nkoms egne vurderinger i kapittel 4 at det vil føre til bedre utnyttelse av frekvensressursene.

For det andre er Telia uenig i Nkoms skadehypoteser. En gjennomgående svakhet ved analysen er at tilsynet ikke klart definerer alternativsituasjonen. Dersom Lyse ikke ville hatt et konkurransedyktig nett i alternativsituasjonen, vil samarbeidet umiddelbart styrke konkurransen både i grossist- og sluttbrukermarkedet. Dersom Nkom i stedet legger til grunn at Lyse uansett ville fått et konkurransedyktig nett, vil markedssituasjonen i hovedsak være den samme som med samarbeidet, og grunnlaget for Nkoms skadehypoteser faller bort.

For det tredje er Telia uenig i Nkoms vurdering av partens insentiver til å tilby grossisttilgang. Kannibalisering er et naturlig element i alle markeder der vertikalt integrerte netteiere tilbyr tilgang, og er allerede til stede i alternativsituasjonen. Det avgjørende er derfor ikke om tilgangskjøpere kan ta kunder fra netteierne, men hvordan samarbeidet påvirker hvem som taper kunder når tilgangskjøpere vokser. Når Telia og Lyse gjennom samarbeidet blir sterkere og mer likeverdige alternativer til Telenor, reduseres den relative kostnaden ved å tilby tilgang. Dette trekker i retning av sterkere, ikke svakere, insentiver til å tilby grossisttilgang.

For det fjerde vil samarbeidet ikke føre til koordinerte virkninger. Nkom synes å legge til grunn at økt symmetri mellom aktørene i seg selv gjør koordinering mer sannsynlig. Den vedlagte rapporten fra Oslo Economics viser at dette ikke er riktig gitt markedssituasjonen.

Samarbeidet vil gjøre Lyse til en mer relevant tilbyder i grossistmarkedet og dermed endre tilbudssiden fra to til tre potensielle tilbydere. Det gjør koordinering mindre sannsynlig. Samlet sett viser vurderingen at de forholdene Nkom fremhever som grunnlag for inngrep, snarere trekker i motsatt retning: Nettverkssamarbeidet vil kunne styrke konkurransen og gjøre grossisttilgang mer attraktivt enn i alternativsituasjonen.

I høringsnotatet konkluderer Nkom avslutningsvis med at utleien ikke utgjør noen trussel mot nasjonale sikkerhetsinteresser. Telia er enig i denne vurderingen.

3 Konkrete kommentarer til høringsnotatet

3.1 Nkoms beskrivelse av det rettslige grunnlaget (punkt 2)

På side 4 flg. beskriver Nkom det rettslige grunnlaget for høringen. Telia er enig i tilsynets beskrivelse av ekomlovens utgangspunkt. Innehaver har rett til å leie ut frekvenstillatelser. På side 5 står det videre:

"Samlet gir ekomloven § 11-10 sjette ledd, § 11-11 andre ledd og § 11-12 Nkom rettslig grunnlag for å nekte overføring, fastsette vilkår eller treffe andre tiltak der overføring eller utleie av frekvenstillatelser kan ha konkurranseskadelig virkning, eller der vilkår eller tiltak er nødvendig for å fremme bærekraftig konkurranse, sikre effektiv bruk av frekvensene eller ivareta andre relevante hensyn etter bestemmelsene. Rammene for slike vilkår og tiltak følger særlig av ekomloven §§ 11-5, 11-6 og 11-11 andre og tredje ledd."

Uttalelsen gir inntrykk av at ekomloven §§ 11-10, 11-11 og 11-12 gir Nkom en generell hjemmel til å nekte utleie, fastsette vilkår eller treffe tiltak dersom tilsynet mener at overføringen får "konkurranseskadelig virkning", eller inngrep er nødvendig for å "fremme bærekraftig konkurranse". Dette er upresist. Dette preger blant annet den foreløpige konkurranseanalysen i høringsnotatets punkt 6, hvor Nkom vurderer virkningene av selve nettverkssamarbeidet for konkurransen, frikoblet fra de enkelte bestemmelsene og de enkelte frekvenstillatelsene som Telia og Lyse vil leie ut.

Telia oppfordrer Nkom til å vurdere virkningene av den planlagte utleien av frekvenstillatelser til JVet opp mot de konkrete vilkårene i de tre, aktuelle bestemmelsene i ekomloven som er relevante i dette tilfellet:

- Ekomloven § 11-10 sjette ledd andre punktum, jf. § 11-2 tredje og femte ledd som gir tilsynet hjemmel til å nekte utleie av frekvenstillatelse for å hindre "konkurranseskadelig virkning" eller

hvis det er nødvendig for å sikre "effektiv bruk av samfunnets ressurser gjennom bærekraftig konkurranse".

- Ekomloven § 11-11 andre ledd, som hjemler pålegg om salg eller utleie av frekvenstillatelser når det er nødvendig for å fremme bærekraftig konkurranse eller hindre konkurranseskadelig virkning.
- Ekomloven § 11-12 første ledd bokstav d, som hjemler tilbakekall eller endring av frekvenstillatelse hvis det er nødvendig "for å fremme bærekraftig konkurranse".

Videre mener vi vurderingen av "konkurranseskadelig virkning" og "bærekraftig konkurranse" må knytte seg til den planlagte overføringen til, eller bruken av, konkrete frekvenstillatelser gjennom JVet. Ekomloven gir ikke Nkom kompetanse til å gripe inn mot, eller stille vilkår for, etableringen av et nasjonalt nettverkssamarbeid som sådan. Dette reguleres av alminnelig konkurranserett. Dersom Nkom mener det er nødvendig å pålegge særskilte forpliktelser for å sikre bærekraftig konkurranse i f.eks. marked 15, må dette i så fall hjemles i SMP-reguleringen.

3.2 Nkoms beskrivelse av det planlagte nettverkssamarbeidet (punkt 4.1 og 4.2)

På side 9 i høringsnotatet skriver Nkom at "det varslede RAN-samarbeidet innebærer at Telia og Lyse vil dele på samtlige spektrumsressurser som de i dag bruker hver for seg i sine radioaksessnettverk." Videre fremgår det at "en sammenslåing av frekvensressursene vil medføre at Telia og Lyse samlet vil inneha en frekvensbeholdning på 690 MHz, mens Telenor vil totalt besitte 370 MHz, se Figur 2."

Av hensyn til Nkoms vurdering av virkningene, vil Telia for ordens skyld presisere at Lyse og Telia ikke vil "dele på samtlige spektrumressurser som de i dag bruker hver for seg". Partene vil forplikte seg til å stille frekvensressurser til disposisjon for et felleseid JV. Dette vil, på selvstendig grunnlag, bruke frekvensressursene som en innsatsfaktor i forbindelse med produksjon av RAN-tjenester for både Telia og Lyse. Frekvensressursene vil med andre ord ikke bli slått sammen. Det planlagte samarbeidet påvirker heller ikke Telias eller Lyses frekvensbeholdning. Nkom må legge dette til grunn i sine vurderinger av virkningene.

3.3 Betydningen av tilgang på delt spektrum (punkt 4.3.1)

Nkom skriver på side 14 i høringsnotatet at forskjellene i markedsandeler (antall abonnement) og trafikk mellom partene i samarbeidet kan gi "den største aktøren en fordel". Tilsynet begrunner dette med at den største aktøren vil få betydelige kapasitetsgevinster i områder der den minste har få eller ingen kunder. Nkom legger bl.a. dette premisset til grunn for analysen av partenes insentiver i punkt 6.

Telia stiller spørsmål ved antakelsen, som baserer seg på generelle betraktninger om de totale markedsandelene og utnyttelse av kapasitet. Etter Telias syn vil begge parter oppnå betydelige gevinster ved felles utnyttelse av frekvensressurser gjennom JVet.

3.4 Frekvensbånd under 1 GHz og mellom 1 GHz og 3 GHz (4.3.2 og 4.3.3)

Telia er enig i Nkoms foreløpige vurderinger av spektrum under 1 GHz og mellom 1 GHz og 3 GHz. Selv om JVet på kort sikt får tilgang til en samlet spektrumsmengde som overgår historiske frekvenstak, undergraver dette ikke formålet bak fastsettelsen av frekvenstaket. Tvert imot fremmer det målet om bærekraftig konkurranse på både kort og mellomlang sikt. Felles utnyttelse gjennom JVet vil dessuten føre til mer effektiv utnyttelse av en knapp ressurs, gjennom økt fleksibilitet ved tjenesteproduksjonen og mer kostnadseffektiv kapasitetsøkning.

Telenor har vært, og er fortsatt, den klart største aktøren i det norske mobilmarkedet. Selskapet har per i dag mer enn nok frekvensressurser til å betjene egen kundemasse og til å konkurrere effektivt om nye sluttkunder og grossistkunder. Selskapets stabilt høye markedsandeler, lønnsomhet mv. underbygger at spektrum ikke er en begrensende faktor i dag.

Samarbeidet endrer ikke fordelingen av spektrum mellom aktørene i markedet. Både Telia og Lyse vil fortsette å bruke de ressursene aktørene har kjøpt til å betjene partenes kundemasser.

Skulle det oppstå strukturelle skjevheter i fremtiden, slik at Telenor får behov for mer kapasitet, vil dette kunne korrigeres gjennom kommende utlysninger av spektrum i nye bånd eller når dagens frekvenstillatelser om få år løper ut. Ekomloven åpner dessuten også for at Nkom griper inn av eget tiltak på et senere tidspunkt.

3.5 Særlig om 3600 MHz (4.3.4 og 4.4)

Nkom viser i høringsnotatet til at partene gjennom nettverkssamarbeidet vil få tilgang til en større andel av 3600 MHz-båndet enn Telenors 120 MHz (side 23). Ifølge tilsynet vil dette isolert sett gi en kapasitetsmessig fordel med mulighet for kostnadseffektiv kapasitetsøkning i nettet, bedre sluttbrukertjenester og høy ytelse for fast trådløst bredbånd og private 5G-nett. Samtidig peker Nkom på at frekvenstaket som ble fastsatt ved tildeling i 2021, ikke var ment å sikre lik fordeling, men at alle aktører fikk tilstrekkelig spektrum (80–100 MHz). Utviklingen i teknologi og utstyrsstøtte har samtidig redusert betydningen av dette båndet for å kunne levere konkurransedyktige 5G-tjenester, siden disse også kan realiseres i andre frekvensbånd.

Videre står det på side 24:

"Samlet sett peker momentene mot at ekstra spektrum i 3600 MHz-båndet gir kapasitets- og effektiviseringsdrevne fordeler. Fordelene synes ikke alene å være så store at de tilsier at overføringen bør nektes, men tilgangen på det samlede spektrumet vil gi fordeler som kan bidra til å styrke Telia og Lyses evne til å konkurrere i markedet. Dette vil inngå i Nkoms videre vurdering av om overføringen kan tillates uten vilkår, eller om det kan være behov for vilkår eller andre tiltak, jf. kapittel 8."

Telia er enig med Nkom i at det ikke er grunnlag for å nekte utleie av frekvensressurser i 3600 MHz-båndet til JVet, verken faktisk eller rettslig.

Formålet med frekvenstaket i 3600 MHz-båndet var ikke å sikre en lik eller rettferdig fordeling, men at alle aktørene hadde tilstrekkelige ressurser. Som Nkom konkluderer med i høringsnotatet, har Telenor med sine 120 MHz tilgang til mer enn nok spektrum i dette båndet til å konkurrere.

Som det kommer frem av våre kommentarer til konkurranseanalysen under, vil den felles utnyttelsen av spektrum gjennom JVet styrke Telias og Lyses evne til å konkurrere, både med Telenor og med hverandre. Denne fordelingen stimulerer bærekraftig konkurranse i mobilmarkedet i tråd med ekomlovens formål. Utleien og den felles utnyttelsen får med andre ord en konkurransefremmende – ikke en konkurranseeskadelig – virkning.

3.6 Rammer og metode for vurderingen av konkurransevirkninger (punkt 6.1)

På side 42 redegjør Nkom for rammene og metoden tilsynet legger til grunn for sine vurderinger av konkurransevirkninger.

"Nkom skal vurdere om overdragelsen og utleien av frekvensressursene kan ha konkurranseskadelig virkning, og om det er nødvendig med tiltak for å hindre slike virkninger eller fremme bærekraftig konkurranse. Selv om saken formelt gjelder overføring og utleie av frekvenstillatelser, kan virkningene ikke vurderes isolert fra det planlagte nettverkssamarbeidet. Frekvensressursene skal inngå i et felles radioaksessnett, og det er den planlagte bruken av ressursene i dette samarbeidet som danner grunnlaget for Nkoms konkurransevurdering."

Videre fremgår det at tilsynets analyse er fremtidsrettet med en horisont på tre til fem år, omfatter både positive og negative virkninger, og at Nkom tar samme utgangspunkt som ved SMP-analyser (modified greenfield approach mv.).

Selv om Telia er enig i at Nkom skal vurdere om "utleien av frekvensressursene" kan ha "konkurranseskadelig virkning", stiller vi spørsmål ved rammene for analysen og ved Nkoms metodebruk.

For det første gjennomfører Nkom en generell vurdering av konkurransevirkningene frikoblet fra de konkrete vilkårene i ekomloven §§ 11-10 – 11-12. Som vi allerede har nevnt i punkt 3.1 over, gir ikke ekomloven kapittel 11 Nkom en generell hjemmel til å gjennomføre tiltak for å fremme konkurransen ved overføring av frekvenstillatelser. Det må i så fall forankres i den sektorspesifikke markedsreguleringen i kapittel seks og syv.

Både innholdet i analysen og bekymringene bærer, for det andre, preg av at Nkom gjennomgående vurderer virkningene av selve nettverkssamarbeidet i stedet for virkningene av utleien og utnyttelsen av frekvensressursene gjennom JVet. Selv om disse ikke kan vurderes isolert fra nettverkssamarbeidet, understreker lovens ordlyd, forarbeider, ekomdirektivet og andre kilder at det er overføringen/utnyttelsen av frekvensressursene som gir grunnlag for å pålegge utleie osv. – ikke virkningene av et samarbeid om produksjon av mobile RAN-tjenester gjennom et JV.

Telia kan for det tredje ikke se hvilken konkret utnyttelse av frekvenser i båndet under 1 GHz, i båndet mellom 1 og 3 GHz eller over 3 GHz som ligger til grunn for tilsynets bekymringer. Med unntak av frekvensbeholdningen i 3600 MHz-båndet, peker ikke Nkom i punkt 4 selv på konkrete, negative virkninger for konkurransen knyttet til partenes planlagte utleie og/eller utnyttelsen av spektrum gjennom JVet.

3.7 Betydning av nettverkssamarbeid for dekning (punkt 6.2)

I høringsnotatet punkt 6.2 legger Nkom til grunn at partene erkjenner at interessemotsetninger mellom partene i JVet kan oppstå, men det fremkommer i liten grad hva som skjer dersom det skulle vise seg at de to partene utvikler avvikende strategiske mål, interesser og prioriteringer etter at JVet er etablert. Telia mener det er etablert gode mekanismer i avtaleforholdet nettopp for å ta høyde for interessemotsetninger.

3.8 Virkning for konkurransen i mobilmarkedet (punkt 6.3 – 6.5)

Ifølge høringsnotatet er Nkom bekymret for at det planlagte *nettverkssamarbeidet* mellom Telia og Lyse vil få negative konsekvenser for bærekraftig konkurranse i det norske mobilmarkedet. Bekymringen er særlig knyttet til risikoen for ensidige og/eller koordinerte virkninger i grossistmarkedet, herunder risikoen for ulike former for tilgangsnekt. Tilsynets foreløpige vurdering er at selv om *nettverkssamarbeidet* kan gi effektivitetsgevinster, vil det også bidra til at de tre netteierne over tid får mer sammenfallende strukturelle trekk og insentiver. Med få aktører, høy konsentrasjon og betydelige etableringsbarrierer, mener Nkom dette kan vanskeliggjøre effektiv grossisttilgang for eksterne tilgangskjøpere. Selv om ikke Nkom identifiserer forhold som tilsier at overføringen av de aktuelle frekvenstillatelsene bør nektes, åpner tilsynet på bakgrunn av dette for å stille vilkår.

Telia er uenig i Nkoms foreløpige vurderinger av virkning for konkurransen i mobilmarkedet. Partenes planlagte utleie og felles utnyttelse av frekvensressurser gjennom JVet vil ikke føre til "konkurranseskadelige virkninger" eller hindre bærekraftig konkurranse, verken som følge av ensidige eller koordinerte virkninger. Det er dermed ikke grunnlag for å stille vilkår eller gripe inn på andre måter. Oslo Economics redegjør nærmere for dette i sin rapport, som er vedlagt høringssvaret:

1. En gjennomgående svakhet ved konkurranseanalysen i punkt 6 er at Nkom ikke vurderer virkningene for konkurransen opp mot en presis alternativsituasjon/markedslikevekt. Det gjelder særlig hvilken posisjon tilsynet mener Lyse vil få dersom samarbeidet tenkes bort. Hvis Nkom legger til grunn at Lyse i et slikt scenario klarer å etablere et mobilt radionett som er konkurransedyktig i grossistmarkedet, blir markedssituasjonen lik den som vil oppstå med samarbeidet. Virkningen er dermed nøytral med tre, likeverdige vertikalt integrerte aktører. Legger Nkom i stedet til grunn at Lyse ikke vil klare å etablere et konkurransedyktig nett i alternativsituasjonen, vil det planlagte samarbeidet umiddelbart øke konkurranse både i grossist- og sluttbrukermarkedet.

2. Det er ikke riktig at stordriftsfordelene som følger av samarbeidet reduserer partenes insentiver til å tilby grossisttilgang. Samarbeidet gjelder faste kostnader som uansett ikke påvirkes av volum.

3. Nkoms bekymringer forutsetter at Lyse og Telia blir sterkere konkurrenter og mindre differensierte. Dette skal føre til økt kannibalisering og risiko for koordinerte virkninger. Begge premisser er feil.

Kannibalisering er et naturlig element i alle markeder hvor vertikalt integrerte netteiere tilbyr grossisttilgang, og er allerede til stede i alternativsituasjonen. Det avgjørende spørsmålet er hvordan samarbeidet påvirker hvem som taper kunder når tilgangskjøperne vokser.

Dersom tilgangskjøpernes vekst i større grad skjer på bekostning av flere netteiere samtidig, reduseres den relative kostnaden ved å tilby tilgang. Nettverkssamarbeidet kan nettopp trekke i denne retningen, ved raskt å redusere forskjellene mellom nettene og gjøre Telia og Lyse til sterkere alternativer til Telenor. Mekanismen som Nkom viser til trekker i motsatt retning av skadehypotesen: insentivene til å tilby grossisttilgang styrkes som følge av samarbeidet. Dette gjelder også i den noe uklare alternativsituasjonen Nkom synes å legge til grunn med tre vertikalt integrerte netteiere, men hvor disse likevel skulle være differensiert.

Når aktørene blir likere blir det også mer attraktivt å tilby grossisttilgang siden den relative kostnaden ved å tilby tilgang reduseres – gevinsten ved å konkurrere blir større. Dette reduserer også muligheten for koordinert adferd. Samarbeidet er også positivt for sammensetningen av tilbudssiden i grossistmarkedet. Når Lyse raskt blir en mer relevant tilbyder av grossisttilgang, vil markedet gå fra to til tre potensielle tilbydere. Dette reduserer i seg selv sannsynligheten for koordinering.

3.9 Virkning på nasjonale sikkerhetsinteresser (punkt 7)

På side 61 i høringsnotatet konkluderer Nkom med at tilsynet ikke har identifisert trusler mot nasjonale sikkerhetsinteresser i forbindelse med den planlagte utleien og utnyttelsen av frekvenstillatelser gjennom JVet. Tilsynet viser videre til at både ekomloven og sikkerhetsloven stiller krav til forsvarlig sikkerhet og beredskap samt nasjonale sikkerhetsinteresser, og Nkom vil kunne føre tilsyn med etterlevelse. Telia stiller seg bak disse vurderingene.

4 Avslutning

Nkom har ikke identifisert forhold som tilsier at overføringen av de aktuelle frekvenstillatelsene bør nektes. Telia er enig i denne vurderingen. Vi mener samtidig det heller ikke er grunnlag for å stille vilkår eller gjennomføre andre tiltak.

Felles utnyttelse av frekvensressurser gjennom det planlagte samarbeidet vil realisere myndighetenes mål om en tredje, uavhengig mobil nettverkstilbyder, sikre bærekraftig konkurranse og fremme mer effektiv utnyttelse av frekvensressurser i det norske mobilmarkedet.

Telia bidrar gjerne med mer informasjon og kan om ønskelig stille til møte for å svare på spørsmål og utdype innholdet i dette høringssvaret. Telia tar også forbehold om å kommentere på andre aktørers høringssvar.

Med vennlig hilsen

Telia Norge AS

Ingvill Meinich

Advokat

